

Disiplinlerarası Göç
ve
Göç Politikaları
Sempozyumu

29-30 MAYIS 2015

İstanbul 2015

ISBN: 978-605-66079-0-5

İZÜ Yayın No: 12

Kitabın Adı

**DİSİPLİNLERARASI GÖÇ VE
GÖÇ POLİTİKALARI SEMPOZYUMU**

Editörler

Prof. Dr. Kadir CANATAN

Yrd. Doç. Dr. Mehmet BİRİNCİ

Yrd. Doç. Dr. İsmail ÇAĞLAR

Yrd. Doç. Dr. Yulia KRYVENKO

Öğr. Gör. Sena ÖKSÜZ

Arş. Gör. Fatih ALTUN

Kapak Tasarımı

İbrahim YILMAZ

Baskı: Elma Matbaası

Tevfikbey Mah. Halkalı Cd. No:162/7

Sefaköy-Küçükçekmece/İSTANBUL

Tel: 0212 697 30 30

1. Baskı

Aralık 2015, İstanbul

İsteme Adresi

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Halkalı Cad. Halkalı, 34303 Küçükçekmece / İSTANBUL

Tel: 0212 692 96 00 Faks: 0212 693 82 29

www.izu.edu.tr

SUNUŞ

İnsanlık tarihi kadar eski bir olgu olan göç, kimi zaman savaşlar, doğal afetler ve sürgünler gibi zorunlu nedenlerle ortaya çıksa da daha çok daha iyi yaşam koşullarına ulaşmak amacıyla, görece gönüllü birey ve grupların hareketi olarak ortaya çıkmaktadır. Günümüzde uluslararası göç, çok önemli boyutlara ulaşmış olup farklı kültürlerin beraber yaşaması ve çalışmasını ve dolayısıyla da farklı kültürlerden gelen bireylerin kültürel uyum sorunlarını da beraberinde getirmiştir.

Türkiye, Cumhuriyetin kuruluş yıllarından bu yana başta nüfus mübadeleleri ile gelen göçler olmak üzere büyük göç hareketlerine sahne olmuştur. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Avrupa'nın artan işgücü talebiyle Türkiye göç veren bir ülke konumuna gelmiştir. Avrupa'ya göç, çeşitli aşamalardan geçerek seksenli yıllarda istikrar kazanmış ve göçmenler yerleşik vatandaşlar haline gelmişlerdir.

Son yıllarda başta Suriye krizi olmak üzere Türkiye'nin yer aldığı bölgede yaşanan çatışmalar ve siyasi krizler ülkemize yönelik büyük bir göç dalgasının başlamasına neden olmuş ve Türkiye artık sadece göç veren bir ülke olmanın ötesinde göç alan ve başka ülkelere ulaşmak isteyen göçmelerin transit olarak kullandığı bir geçiş ülkesi konumuna gelmiştir.

Tüm bu yaşanan gelişmelerin ışığında İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi 2015 yılının Mayıs ayında göç olgusunun siyaset, sosyoloji, sosyal hizmet, ekonomi ve yönetim bilimi gibi disiplinlerin farklı bakış açıları ile değerlendirilmesini amaçlayan bir “Disiplinlerarası Göç ve Göç Politikaları Sempozyumu” düzenlenmiştir. Sempozyum ile Türkiye'nin mevcut göç politikalarının analiz edilmesi, yaşanan sorunlara yönelik çözümlerin tartışılması ve daha etkin politikaların ortaya çıkmasına katkıda bulunmak hedeflenmiştir.

İki gün süren sempozyumda toplam 27 bildiri sunulmuş olup bildiriler bu kitapta toplanmıştır. Ayrıca sempozyumun ikinci gününde ‘Göç Çalıştayı’ yapılmış olup Türkiye ve yurtdışında yürütülen göç politikalarının nitelik ve etkinliği, bilhassa Türkiye'deki Suriyeli göçmenlerin yaşadıkları sosyal, ekonomik, kültürel sorunlar tartışılmış ve bu sorunların çözümüne ilişkin öneriler derlenmiştir. Göç politikalarından medya ve göç ilişkisine kadar birçok kategoride sunulan bildirilerin, ülkemizin göç politikalarına katkı sunmasını ümit etmekteyiz.

Prof. Dr. Mehmet BULUT

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Rektörü

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM Göç Politikaları.....1

Türkiye’de Göç Politikalarının Gelişimi ve Mevcut Durum

Mehmet TEKELİOĞLU, Abdulvehap DOĞAN, Fatih ÇELEBİ.....3

Türkiye’nin Göç Politikası ve Göçmenlerin Sorunları

Murat AKTAŞ.....27

Türk Kamu Yönetiminde Göç Algısı ve Politikaları

Selman Salim KESGİN.....45

Türkiye’nin Yeni Göç Kanunu ve Göç Politikası

Ali Zafer SAĞIROĞLU.....69

İşgücü Göçü Bağlamında 1989 Öncesi Almanca Literatürde Göç Terminolojisi

Mehmet Fikret GEZGİN.....91

Suriyeli Sığınmacılara Yönelik Sosyal Yardım ve Sosyal Hizmet Uygulamalarının

Göç Yönetimi Bağlamında Değerlendirilmesi

Fatih ALTUN, Mehmet BİRİNCİ.....103

2. BÖLÜM Türkiye'deki Göçmenlerin Sosyal Entegrasyonu.....133

Sosyolojik Açıdan Göç ve Göçmenlerin Sosyal Kültürel Entegrasyonları:

Kavramsal Bir Çalışma

Musa CEBECİ.....135

Göç Ve Göçmenliğin Psikolojik Yansımaları (Vatansız Vatandaş Olmak)

M. Zeki ILGAR, Semra COŞGUN ILGAR.....159

Çocukların Göçle Birlikte Yaşadıkları Eğitim Sorunları Üzerine Bir İnceleme

Fatma YAŞAR EKİCİ.....179

Cross-Continental Immigration and Its Economic Challenges

HasanALPAGU.....201

Examining of Acculturative Stress Level of Foreign Students in Turkey

Sena ÖKSÜZ, Yulia KRYVENKO.....211

Suriye'den Gelen Göçün Yerel Ekonomiye Etkileri: Gaziantep İli Örneği

İbrahim ARSLAN, Yusuf BAYRAKTUTAN, Mehmet Vahit EREN.....231

3. BÖLÜM Uluslararası Göç ve İslamofobi.....257

Bir Göç Politikası Olarak: Segregasyon

Yusuf SOYUPEK, Alper AĞGÜL, Ömer ÖZKAYA.....259

11 Eylül Sonrasında Avrupa'da (Müslüman) Göçmenler ve

“İslamofobi-Göçmenfobi”

Özcan HIDİR.....271

Yaşlılık ve Göç: Almanya’da Türk Göçmenler İçin Uygulanan Yaşlılık Politikaları: Berlin Örneği	
Beyhan DOĞAN.....	285
‘Düzenli Almanlar’ın Düzensiz Hayatları: Türkiye’de Alman Olmak	
Barbara PUSCH.....	303
4. BÖLÜM Göç ve Güvenlik.....	323
Türkiye’de Zorunlu Göç ve Kente Uyum Süreci: Muş Örneği	
Muş Örneği Reşat AÇIKGÖZ , Mustafa GÜNERİGÖK.....	325
Şiddet ve Güvenlik Sarmalında Köy Boşaltmalar ve Zorla Yerinden Edilme (1987-2002)	
Ercan ÇAĞLAYAN.....	355
Türk Ceza Kanunu’nda Göçmen Kaçakçılığı Suçu	
Gülşah BOSTANCI BOZBAYINDIR.....	377
5. BÖLÜM Göç Politikaları ve Değerler.....	407
Göç Politikalarının Değersel Temelleri Hollanda ve Fransa’da Büyük Siyasal Partilerin Göç Politikaları Üzerine Bir Çözümleme	
Kadir CANATAN , Şebnem CANSUN.....	409
Dini ve İnsani Bağlarla Oluşan Yakınlığa Karşın Kültürel Farklılıklarla Oluşan Mesafenin Zorunlu Göç Olgusuna Yansımaları	
Sümeyye AKYOL KAHVECİ.....	441
Yerel Halkın “Açık Kapı” Politikası Ve Suriyelilere İlişkin Kanaatleri	
Ahmet KOYUNCU.....	455

**Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İctihatlarında Göçmen ve Sığınmacıların Aile
Ve Özel Hayat Hakkına Saygı Kapsamında Korunması**

Dr. Ergin ERGÜL.....479

**Savaş Nedeniyle Göç Eden Kimselerin Yaşadıkları Sıkıntıları Gidermede Din ve
Din Eğitiminin Rolü**

Teceli KARASU, Hakim TAŞKAN.....501

6. BÖLÜM Medya ve Literatürde Göç.....519

Büyük Ayrılık'ta Göç

Necmettin ÖZMEN.....521

Köşe Yazılarında Suriyeli Mülteciler

İsmail ÇAĞLAR, Yusuf ÖZKIR.....539

Yeşilçam Sineması'nda Göç Olgusu: Değişen Kültür ve Toplumsal Yapı

Ömer OSMANOĞLU.....573